

Uiterwaardenlandschap

ONTSTAAN

De uiterlijke vorming van de uiterwaarden heeft pas na de aanleg van dijken vanaf de middeleeuwen vorm gekregen. Oude rivierlopen (of beddingen ervan) zijn terug te vinden in de uiterwaarden. Op diverse plaatsen zijn in het verleden dijken doorgebroken. Deze doorbraken hebben zowel binnen- als buitendijks hun sporen nagelaten. Op die plaatsen zijn bochten in de dijken te vinden en zijn ook waterpartijen ontstaan. Kleiwinning in de 19de en 20ste eeuw leidden tot hoogteverschillen en grootschalige waterpartijen. De baksteenfabrieken die de klei verwerkten waren gesitueerd op hoger gelegen plekken in de uiterwaarden langs de oevers van de rivieren.

HUIDIG LANDSCHAPSBEELD

Dit landschapstype komt voor langs de Waal, Lek, Nederrijn en Linge. Het betreft de gebieden die buitendijks liggen en periodiek onder water staan. Natuurgebieden en agrarische gronden wisselen elkaar af. Oude rivierlopen (strangen), vroegere stroomgeulen en klei- en zandwinputten geven het gebied een grillig maar karakteristiek reliëf.

Er zijn onregelmatige blokkavels en deze zijn geheel in gebruik

als grasland en akker. Door de aanwezigheid van kaden, heggen, grienden, oobos en uitgeklaide laagten hebben de uiterwaarden een afwisselend karakter. Grote delen zijn afgegraven voor de baksteenindustrie, waardoor kleiputten en watergaten zijn ontstaan. De waterlopen slingeren veelal door het landschap, af en toe een oude rivierloop volgende. Op enkele plekken heeft het water in de uiterwaarden meer ruimte gekregen door de aanleg van laagten en nevengeulen.

Op enkele verspreide, op verhogingen (woerden) gelegen steenfabrieken na, komt er geen bebouwing voor.

Linge

Rond de rivier de Linge liggen de Linge-uiterwaarden die zich qua dynamiek, omvang en uitstraling sterk onderscheiden van de uiterwaarden van Rijn, Lek en Waal. De Linge doorsnijdt het gebied - evenals de Waal, Rijn en Lek - oost-westwaarts. In de gemeente Neder-Betuwe is de Linge een gegraven watergang. Vanaf de gemeentegrens met Buren volgt het water in westelijke richting een natuurlijke rivierbedding. Verder naar het westen wordt de Linge breder en gaat langzamer stromen. Doordat dit het geval is, zijn de uiterwaarden breed. In de uiterwaarden langs de Linge liggen natuurgebieden bestaande uit natte bosgebieden (broekbossen), grienden en rietkragen.

GEBIEDSKENMERKEN UITERWAARDENLANDSCHAP

Algemeen

Het landschap heeft een afwisselend karakter en een natuurlijke uitstraling. Er zijn veel landbouwgronden en natuurgebieden en op verhogingen staan steenfabrieken. Zowel de Waal als de Rijn kennen variërende waterstanden en hierdoor een zekere dynamiek. Vanaf de Waal- en Rijn zijn er fraaie uitzichten.

Bebouwing

Op enkele verspreid voorkomende verhogingen staan steenfabrieken en een enkel voormalig veerhuis.

Grondgebruik

Agrarisch grondgebruik afgewisseld met recreatie- en natuurgebieden.

Beplanting

Met name meidoorn- en wilgenstruweel, wilgenbosjes en knotbomen.

WAT EN WAAR PLANTEN?

Hieronder leest u wat de meest voorkomende streekeigen boom- en struiksoorten voor het uiterwaardenlandschap zijn en op welke plek op het erf én in het landschap u deze het beste kunt planten. Let op: bepaalde delen van de gemeenten zijn aangewezen als 'Bufferzone bacterievuur'. In die gebieden is de aanplant van bacterievuur-gevoelige planten zoals meidoorn ongewenst.

Om op lange termijn bij te dragen aan een veiliger en natuurlijk riviereengebied, heeft Rijkswaterstaat in een zogenaamde 'Vegetatielegger' vastgelegd waar welk type begroeiing in de uiterwaarden is toegestaan.

Knotbomen

Knotbomen buiten het erf

Knotbomen vormen al eeuwenlang een vertrouwd beeld in het Nederlandse cultuurlandschap. Schietwilg, zwarte els, gewone es en (zwarte) populier komen voor langs sloten en in lager gelegen delen van het gebied.

Struweelhaag (vrij uitgroeiend)

Langs de perceelsgrenzen kwam van oudsher een haag voor van sleedoorn, hazelaar, Gelderse roos, veldesdoorn en hondsr Roos.

Heg rond of bij de voortuin

Sleedoorn, veldesdoorn en haagbeuk.

Heg rond of bij de boomgaard/moestuin (geschoren of geknipt)

Sleedoorn en haagbeuk of veldesdoorn.

Solitaire bomen op het erf

Op het erf staan markante bomen van schietwilg, zwarte els, gewone es, (zwarte) populier, walnoot of kers.

